

نشست آستانه جایگاه ایران را تقویت کرد

معارضان

زیر پرچم ارتش سوریه می‌جنگند؟

عبدالباری عطاوان؛ نشست آستانه با دیدار مستقیم میان هیأت مذاکره‌کننده دولت سوریه و هیأت مذاکره‌کننده گروه‌های مسلح سوری به پایان رسید. درست است که این دیدار در سکوت برگزار شد و بیانیه پایانی توسط دو هیأت امضا نشد و فقط ۳ کشور تضمین‌کننده توافقنامه آتش‌بس یعنی روسیه، ایران و ترکیه آن را امضا کردند لیکن بیخ را آب کرد و مرحله جدیدی را برای پایان دادن به بحران سوریه به شکل داد. نقاط مهم و بارزی را از رخدادهای نشست و سخنان مسؤولان شرکت‌کننده در آن نتیجه می‌شود می‌توان اینگونه خلاصه کرد: نخست؛ این نشست با ایده دوجانبه و برای اجرای توافقنامه روسیه و ترکیه شروع شد و با پیوستن ایران به عنوان ضامن اصلی اجرای بندهای مربوط به آتش‌بس به شکل سه‌جانبه به پایان رسید؛ این در حالی است که همه طرف‌های عربی دیگر در کنار اروپا و آمریکا به حاشیه رانده شدند و ما در اینجا درباره ۲ کشور عربستان و قطر صحبت می‌کنیم که نقش اصلی را در حمایت مالی و تسلیحاتی از گروه‌های مسلح بازی کردند. دوم؛ جدایی کامل میان گروه‌های معارض مسلح و هم‌تایان‌شان که در فهرست گروه‌های تروریستی قرار دارند، همان چیزی که مسکو همیشه می‌خواست و برای آن فعالیت کرد و نیز جدایی میان گروه‌های مسلح و هیأت‌های معارض سیاسی که بیشتر آنها از شخصیت‌هایی تشکیل شده‌اند که خارج از سوریه اقامت دارند و نیز تعهد این گروه‌های مسلح برای ورود به جنگ برای پاکستانی گروه‌هایی است که در فهرست تروریسم قرار دارند و ما در اینجا درباره داعش و جبهه النصرة و بعدا احرار الشام سخن می‌گوییم. سوم؛ انتقال روسیه از دولت اشغالگر سوریه (از نظر گروه‌های مسلح سوری) به «میانجی‌گر بی‌طرف» و ضامن آتش‌بس و راه‌حل سیاسی. چهارم؛ اعلام الکساندر لاورنتیف، رئیس هیأت روسی در کنفرانس آستانه درباره تحویل پیش‌نویس قانون اساسی جدید سوریه به هیأت معارضان مسلح توسط مسکو. این پیش‌نویس که لاورنتیف گفت گروهی از کارشناسان روس بر تهیه‌اش نظارت داشتند و نمی‌دانیم هیأت رسمی سوری نیز نسخه‌ای از آنها را تحویل گرفت یا نه و واکنشش به آن چه بود و بارزترین ماده‌های آن چیست؟ با توجه به ۴ نقطه عنوان شده می‌توان گفت کنفرانس آستانه مسائل مهمی را پیش برد و تصویر جدیدی از صحنه سوریه را با مشخص کردن هویت بازیگران اساسی در طرف سوری یعنی دولت و معارضان مسلح و منطقه یعنی ترکیه و ایران و روسیه به عنوان قدرت‌های بزرگ ترسیم کرد. علاوه بر آن، همه طرف‌های ضامن و شرکت‌کننده را به‌رغم اختلاف‌شان، در یک جبهه واحد برای رویارویی با «دشمن مشترک» یعنی گروه‌های تندرو و تروریستی، متحد کرد. جنگ گروه‌های مسلح درج‌شده در فهرست گروه‌های «میانه‌رو» با دولت سوریه به پایان خود نزدیک می‌شود تا جنگی دیگر که چه بسا خشن‌تر است میان این گروه‌ها با داعش و جبهه النصرة آغاز شود. بعید نیست تراف‌های عربی و بین‌المللی به حاشیه رانده‌شده از نشست آستانه، تلاش کنند این نشست را به شکست بکشاند آن هم از طریق حمایت مستقیم یا غیرمستقیم از گروه‌هایی که مورد هدف قرار گرفته خواهند شد یا حمایت از گروه‌هایی که هزاران فرد مسلح خارج از کشور به مانند جبهه تندرو و این حمایت‌ها تلاشی است برای در پیش گرفتن اهدافی که با اهداف اصلی این کشورها در تعارض است به گونه‌ای که نقش ایران تقویت شده و تمرکز هرگونه راه‌حل سیاسی بحران سوریه بر ماندن بشار اسد، رئیس‌جمهوری سوریه و دولتش در قدرت شده است. بشار الجعفری، رئیس هیأت دولت سوریه در پایان نشست آستانه جمله بسیار مهمی را گفت: «از معارضان مسلح انتظار داریم به ارتش عربی سوریه در جنگ با النصرة و داعش ملحق شوند». باید در این‌جمله تامل کرد زیرا خلاصه هدف واقعی از کنفرانس آستانه است و نقشه تحرک آینده را در نظر ما ترسیم می‌کند. هنگامی که الجعفری با محمد علوش، رئیس هیات معارضان روردر، پشت یک میز و زیر یک سقف می‌نشیند بنابراین عاقلانه است در روزها و هفته‌های آینده هیچ چیز را از جمله جنگیدن نیروهای معارض مسلح زیر چتر ارتش سوریه علیه گروه‌های قرار داده شده در فهرست تروریسم، بعید ندانیم.
*تحلیلگربر جسته‌جهان عرب

ایالات متحده با گذشت ۶ روز از ریاست جمهوری دونالد ترامپ تنها ۳ سفیر دارد که ۲ تای آنها هنوز در حوزه سفارت‌شان مستقر نشده‌اند. ترامپ به محض روی کار آمدن، روز شنبه گذشته حدود ۸۰ سفیر باقیمانده ایالات متحده از دوران اوباما را در کشورها و نهادهای بین‌المللی فراخواند تا سیاست خارجی واشنگتن رسماً تا اطلاع ثانوی به محاق برود. گفته می‌شود این بزرگ‌ترین خلأ دیپلماتیک آمریکا پس از جنگ دوم جهانی است. روش کار در دولت‌های قبلی به این شکل بود که سفا تا ۲ ماه بعد از تغییر دولت در کشور یا سازمان محل سفارت خود ابقا شده و بعد با سفرای انتخابی دولت جدید جایگزین می‌شدند اما در حال حاضر دولت ترامپ تنها ۳ سفیر مشخص دارد؛ نیکي هالی که تازه از سنا به عنوان نماینده کاخ سفید در سازمان ملل رای گرفته است، دیوید فریدمن، سفیر آمریکا نزد رژیم صهیونیستی که انگیزه‌بخش حمایت او از رفتارهای افراطی دولت نتانیاهو است و بالاخره تری برانستاد، فرماندار سابق آیووا که قرار است دیپلماسی خصمانه ترامپ علیه چین را در پکن مدیریت کند. در همین حال رکس تیلرسون رسماً سکندار وزارت خارجه ایالات متحده آمریکا شد. البته روند رای اعتماد به این مدیر نفتی در کمیته روابط خارجی سنا با دشواری همراه بود. یک سناتور جمهوری‌خواه در این کمیته با نامزدی تیلرسون مخالف بود که در نهایت هم‌حزبی‌های توانستند رضایت او را جلب کنند اما در رای‌گیری نهایی برای انتخاب مدیر شرکت اکسون‌موبیل نیز دشواری‌هایی وجود داشت. او که هنوز از سمت خود در غول نفتی استعفا نداده است، تنها با اختلاف یک رای یعنی با ۱۱ رای موافق سناتورها از این کمیته برابر ۱۰ رای مخالف به وزارت خارجه رسید. در اتفاق مهم دیگری سنا با اکثریت قاطع آرا به انتصاب نیکي هالی به عنوان سفیر ترامپ در

سازمان ملل رأی اعتماد داد. این زن ۴۵ ساله فاقد تجربه دیپلماتیک در حالی با ۹۶ رأی موافق برابر ۴ رأی مخالف به‌عنوان نماینده آمریکا در سازمان ملل منصوب می‌شود که پیش از این فقط فرماندار یک ایالت بوده است. کریس کونز، سناتور دموکرات، در جلسه رأی‌گیری گفت: «تصدی پست نمایندگی آمریکا در سازمان ملل نیازمند سطح بالایی از تخصص در امور بین‌الملل است و نه گماشتن کسی که بیشتر شبیه یک کارآموز است». جالب اینکه هالی هفته گذشته در جلسه استماع خود با طرح‌های عمده ترامپ در زمان تبلیغات انتخاباتی مبنی بر ایجاد بانک اطلاعاتی برای مسلمانان آمریکا و ممنوعیت سفر و مهاجرت مسلمانان مخالفت کرده بود. در عوض او از طرح انتقال سفارت آمریکا از تل‌آویو به قدس اشغالی حمایت کرده است.

■ فرمان‌های نفتی جنجالی ترامپ

ترامپ بار دیگر ثابت کرد که اقتصاد نفتی جایگاه مهمی در سیاست‌هایش دارد. او در ادامه

فرمان‌های جنجالی‌اش در نخستین هفته از تجربه ریاست‌جمهوری روز سه‌شنبه دستور ازسرگیری پروژه نصب خط لوله انتقال نفت موسوم به کیستون ایکس‌ال را صادر کرد. این خط لوله که قرار است نفت خام البرتای کانادا را به پالایشگاه‌های آمریکا در نبراسکا منتقل کند، از سال ۲۰۱۵ و به دستور باراک اوباما در راستای محافظت از محیط زیست متوقف شده بود اما ترامپ با امضای حکم جدید خواهان ازسرگیری آن به شرط قرارداد مجدد میان کانادا و آمریکا شد. جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا از این تصمیم دونالد ترامپ استقبال کرد و از مکالمه تلفنی رضایت‌مندانه با رئیس‌جمهور جدید همسایه جنوبی خبر داد. پروژه کیستون ایکس‌ال از سال ۲۰۰۸ آغاز شد اما با اعتراض‌های زیاد از سدی حامیان محیط زیست متوقف شد. دیروز در پی دستور ترامپ برای ازسرگیری این پروژه، صدها نفر از مخالفان انتقال نفت خام از کانادا به خلیج مکزیک در مقابل کاخ سفید تجمع کردند.

جان مک‌کین تصمیم برای خروج آمریکا از پیمان ترانس‌پاسیفیک را محکوم کرد

چین، آلمان و کانادا برندگان سیاست ترامپ

و سرانجام در آتلانتای آمریکا امضا شد. با این حال هیچ‌گاه ننگره آمریکا آن را به تصویب نرساند و دولت آقای اوباما هیچگاه آن را اجرا نکرد. در واقع باراک اوباما رئیس‌جمهوری پیشین آمریکا با تشکیل این پیمان خواستار کاهش نفوذ اقتصادی چین بود و زانی‌ها به عنوان رقیب مهم منطقه‌ای چین در خاور دور امیدوار به حضور آمریکا در این پیمان بودند اما ترامپ مدعی است با خروج از تی‌پی‌پی آمریکا را از کلاهی که سرش رفته نجات داده و گامی برای نجات کارگران آمریکایی بر خواهد

داشت. در مقابل استرالیا مطمئن است چین می‌تواند جای خالی آمریکا در این پیمان را پر کند؟ نخست‌وزیر استرالیا در این‌باره گفت: «ما می‌خواهیم فرصت‌های بیشتری در بازارهای جدید داشته باشیم. ما و چین پیمان‌های دوجانبه اقتصادی داریم و مسلمانا چینی‌ها می‌توانند در تی‌پی‌پی به ما ملحق شوند». اما طلاق آمریکای ترامپ اقتصاد جهانی برندگان بزرگی هم دارد. یکی از آنها قطعا کانادا خواهد بود که با توجه به حضورش در ۲ پیمان تجاری بزرگ با کشورهای آسیا-پاسفیک و همچنین

بزرگ‌ترین خلأ دیپلماتیک آمریکای معاصر

آن رئیس‌جمهور سفیر ندارد!

علاوه بر این، ترامپ دستور ادامه ساخت خط لوله داکوتا را نیز صادر کرد. احداث این خط لوله نفت نیز با اعتراض‌های زیادی بویژه از سوی قبیله سرخپوستان داکوتای شمالی به نام «پیستاده چون صخره» همراه بود که توقف آن را در پی داشت. معترضان به خط لوله می‌گویند نفت انتقالی ممکن است به منابع زیرزمینی آب این منطقه نفوذ کند و باعث آلودگی و مرگ محیط‌زیست داکوتا شود.

■ اعلان جنگ اسرائیل به صلح

رژیم صهیونیستی با سوء استفاده از فضای به وجود آمده پس از روی کار آمدن دونالد ترامپ در کاخ سفید، مجوز ساخت غیرقانونی ۲۵۰۰ واحد مسکونی دیگر را در کرانه غربی رود اردن صادر کرد. دولت تل‌آویو پیش‌تر روز یکشنبه در دومین روز از آغاز دوره ریاست‌جمهوری جدید آمریکا نیز مجوز ساخت ۵۶۰ واحد مسکونی را در بیت‌المقدس شرقی صادر کرده بود. این به منزله نقض قوانین بین‌الملل و قطعنامه اخیر ۲۳۳۴ شورای امنیت سازمان ملل متحد توسط رژیم اشغالگر قدس است. مصطفی برقوتی، یک مقام تشکیلات خودگردان فلسطین این تصمیم را چیزی جز اعلام جنگ اسرائیل علیه صلح و علیه راه‌حل ۲ دولت مستقل ندانست. در همین حال طبق گزارش‌هایی ۱۰۰ واحد مسکونی جدید در شهرک بیت‌آل در شمال شهر بیت المقدس با کمک مالی خانواده جارد کوشرن، داماد دونالد ترامپ ساخته می‌شود. در چنین شرایطی برخی منابع نزدیک به دولت بنیامین نتانیاهو خبر داده‌اند که انتقال سفارت آمریکا به بیت المقدس طی روزهای آتی انجام می‌گیرد، اقدامی که توسط رسانه‌های مخالف ترامپ «انتقال خونین» نامیده شده، چرا که واکنش فلسطینی‌ها را در پی خواهد داشت و ناآرامی‌ها در سرزمین‌های اشغالی را دوچندان خواهد کرد.

اتحادیه اروپایی این یخت را دارد که حجم تبادلات تجاری‌اش را توسعه دهد. آلمان‌ها نیز معتقدند خروج آمریکا از پیمان تی‌پی‌پی به نفع‌شان است. زیگمار گابریل، معاون صدراعظم آلمان گفت: «طبیعتاً وقتی رئیس‌جمهوری آمریکا مناقشه‌های تجاری را آغاز می‌کند، من آن را جنگ تجاری با کشورهای آسیایی و چین نمی‌نامم. البته ما می‌خواهیم اروپا در این زمینه توصیه خوبی داشته باشد... ما هیچ منفعتی در مناقشه تجاری نخواهیم داشت، در مقابل، ما شرکای منصف می‌خواهیم... ما باید از فرصت‌ها و درهای جدیدی که باز می‌شوند استفاده کنیم». گابریل پیش‌تر از تصمیم دونالد ترامپ برای افزایش ۳۵ درصدی تعرفه واردات خودرو به آمریکا، از جمله خودروهای آلمانی انتقاد کرده و گفته بود به جای این کار آمریکا نیاز به ساخت خودروهای بهتر دارد. در داخل آمریکا هنوز اغلب سیاستمداران در شوک ناشی از تصمیم ترامپ هستند. جان مک‌کین سناتور هم حزبی رئیس‌جمهور جدید این تصمیم را محکوم کرد و آن را عاملی برای هموار شدن راه بازتویسی قوانین اقتصادی توسط چین دانست. سناتور جمهوری‌خواه گفت: «تصمیم ترامپ ارسال‌کننده پیام عدم حضور آمریکا در منطقه آسیا- پاسیفیک آن هم در زمانی است که می‌توانستیم از آن بهره‌مند شویم. لذا کارگران آمریکایی کسانی هستند که باید هز نته این تصمیم را بپذیرد».

درخواست اتحادیه اروپایی برای آزادی شیخ زکزاکی

دادگاه فدرال نیجریه چندی پیش حکم آزادی زکزاکی را از بند نیروهای امنیتی صادر کرده بود اما دولت نیجریه اعلام کرد به صلاح ملت نیست زکزاکی آزاد شود.

بخوبی در شمال غرب استان صلاح‌الدین پیشروی و منطقه جزیره السکریات را آزاد کنند

■ پاسخ العبادی به ترامپ

نخست‌وزیر عراق به سخنان دونالد ترامپ که گفته بود «باید نفت عراق را برای خودمان برمی‌داشتیم»، پاسخ داد. العبادی گفت: نفت عراق فقط برای عراقی‌هاست. دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا بامداد یکشنبه در یک سخنرانی خطاب به کارکنان سازمان سیا گفت: «اگر درباره این فکر کنید، اگر ما آن نفت را برمی‌داشتیم، احتمالاً داعش به وجود نمی‌آمد چون این همان منبعی است که آنها پول‌شان را از آن به دست می‌آورند، بنابراین ما باید آن نفت را نگاه می‌داشتیم. اما بسیار خب! شاید ما باز هم شانس داشته باشیم». روزنامه هافینگتون‌پست در تحلیل این اظهارات ترامپ نوشت این همان بیاناتی است که ترامپ در دوران تبلیغاتش هم مطرح کرده بود اما تمایل او برای بیان این نظر که آمریکا باید منابع یک کشور دیگر را غارت کند، نقطه عطف جدیدی در دیپلماسی خارجی است.

ناتو در خلیج فارس

اولین مرکز فرماندهی منطقه‌ای ناتو خلیج‌فارس طی نشست‌ی با حضور ینس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو و در چارچوب طرح ابتکاری نشست استانبول برای همکاری بین کشورهای عرب خلیج‌فارس و ناتو تأسیس شده است. هر چند کشورهای عرب خلیج‌فارس از جمله کویت و دبیر کل ناتو هدف از تأسیس این مرکز فرماندهی منطقه‌ای را مقابله با تروریسم عنوان داشته‌اند ولی عدم جدیت این سازمان نظامی در مقابله با داعش در سوریه و عراق از یک طرف و حمایت مالی و تسلیحاتی برخی کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس از تروریسم از سوی دیگر، این احتمال را تقویت می‌کند که تحرکات ناتو تنها با هدف مقابله با ایران صورت می‌گیرد.

■ ■ ■

۱۳ کشته در حمله تروریستی موکادیشو

وقوع ۲ انفجار در هتلی مهم در موکادیشو، پایتخت سومالی دست‌کم ۱۳ کشته و ۲۵ مجروح برجا گذاشت. به گزارش یورونیوز، ۷ تن از مجروح‌شدگان خبرنگاران حاضر در محل بودند. این بمب‌گذاری توسط گروه تکفیری الشباب وابسته به القاعده در مقابل هتلی صورت گرفت که چند نفر از اعضای جدید پارلمان در آستانه انتخابات غیرمستقیم این کشور در آن حضور داشتند نخستین انفجار در ورودی هتل و دومین انفجار دقیقی بعد از طریق یک خودروی بمب‌گذاری شده در مقابل ساختمان رخ داد. تروریست‌ها پس از انفجار نخست وارد هتل شده و با نیروهای امنیتی حاضر در ساختمان درگیر شدند.

■ ■ ■

سرنگونی آپاچی سعودی

یگان پدافند هوایی ارتش یمن و کمیته‌های مردمی وابسته به انصارالله صبح دیروز یک بالگرد آپاچی وابسته به ائتلاف سعودی را در شهر ساحلی المخا واقع در غرب تعز سرنگون کردند. این بالگرد آمریکایی شبه‌نظامیان وابسته به عربستان، در حالی در شهر المخا ساقط شده است که منابع سعودی ۲ روز گذشته مدعی تسلط کامل شبه‌نظامیان وابسته به عربستان بر بندر شهر المخا در جنوب غرب یمن شدند.

■ ■ ■

مرگ مشکوک فعال شیعه

در زندان‌های عربستان

فعالان عربستانی اعلام کردند، محمد رضی الحساوی، از فعالان مخالف در شرایطی میهم در زندان در گذشته و دلیل مرگ او هنوز اعلام نشده است. الحساوی از اهالی العوامیه در منطقه شیعه‌نشین القطیف در شرق عربستان است و ۲ سال قبل به دست نیروهای امنیتی بازداشت شد. به گفته فعالان، الحساوی روز سه‌شنبه در زندان در گذشت و این نگرانی وجود دارد که وی بر اثر شکنجه جان خود را از دست داده است. اخیرا شهادت شماری از فعالان سیاسی در زندان‌های عربستان سعودی گزارش شده است.

اعدام یک شاهزاده کویتی

خبرگزاری دولتی کویت، روز گذشته از اعدام ۷ نفر از جمله یک شاهزاده از خانواده ملک صباح، در زندان مرکزی این کشور خبر داد. ظاهراً این نخستین باری است که یکی از اعضای خانواده سلطنتی اعدام می‌شود، زیرا براساس قوانین کویت، پادشاه حرف آخر را در همه امور می‌زند. شیخ فیصل عبدالله جابر الصباح در سال ۲۰۱۰ به دلیل قتل عمد یکی از اقوامش و در اختیار داشتن سلاح محکوم به اعدام شد.

■ ■ ■

عصیانیت سعودی

از تحول در سیاست ترکیه

سفیر عربستان سعودی در ترکیه تحول در سیاست آنکارا در قبال سوریه و دست برداشتن از شعار سقوط بشار اسد را تجاوز از خط قرمز ترکیه دانسته و از مواضع ترک‌ها بشدت انتقاد کرده است. براین اساس، عادل بن سراج مرداد در مصاحبه با بی‌بی‌سی، گفته است که رجب طیب‌اردوغان همواره شعار «فتن اسد» را به عنوان تنها راه‌حل بحران سوریه مطرح می‌کرد اما مقام‌های ترکیه و در رأس آنها اردوغان در دوره اخیر از این شعار چرخش کرده‌اند؛ شعاری که خط قرمز ترکیه در تعامل با بحران سوریه بود. وی همچنین مدعی شد آنچه دولت ترکیه در راه‌نزدیکی مواضع خود با روسیه و اسرائیل میبذول می‌کند در راستای فراهم‌سازی منافع و فرار از بحران‌های داخلی خود است. سفیر سعودی در آنکارا ادعا کرد که ترکیه به «دستاوردهای اخیر در سوریه» پشت کرده و اجازه داده تا سوریه ویران شود لذا اکنون «ترکیه مسؤول تلفات انسانی و میلیون‌ها آواره و پناهنده سوری است».